

Magyarország részvétele a második világháborúban

Szerző dezs

Történelem tétel

Magyarország
részvétele a
második világháborúban

Lengyelország
lerohanásakor Magyarország megőrizte
fegyveres semlegességét. Külpolitikai
célja a területi revízió
megvalósítása volt. Románia
Bukovinát és Besszarábiát
visszaadni kényszerült a SZU.-nak. A magyar
kormány esélyt látott
Erdély
visszaszerzésére. Hitler a területi
vitát német-olasz
döntőbíráskodással
rendezte. A második bécsi
döntésben 1940 augusztusában
Magyarországhoz
csatolták Észak-Erdélyt a
Székelyfölddel. A döntés egyik
felet sem elégítette
ki. Magyarország csatlakozott a háromhatalmi
egyezményhez. Nagymértékben
támogatta Németországot
nyersanyagokkal és élelmiszerekkel. 1940
szeptember
elejétől a Teleki-kormány
szerződészerűen csatlakozott a tengelyhatalmakhoz.
1940 őszén Magyarország
számára Jugoszlávia maradt az egyetlen
ország, melyen
keresztül tartani tudta kapcsolatait a nyugati hatalmakkal. A
Teleki-kormány a
kapcsolatok javítására
törekedett Jugoszláviával. 1940
decemberében létrejött a
jugoszláv-magyar
örökbarátsági
egyezmény. Jugoszlávia tervezett
megtámadásában
azonban a németek elvárták
Magyarország részvételét
is. Bárdossy
külgügyminiszter szerint Berlin
kívánságának
elutasítása esetén a
németek
bevonulnának Magyarországra. Horthy
magatartását két
tényező befolyásolta: az
esetleges területszerzés (Bácska,
Bánát), valamint a magyar uralkodó

körök
 igénye arra, hogy Németország
 első számú
 szövetségesei legyenek. Nem
 látták
 súlyosnak azt a veszedelemet, hogy a német
 kívánságok
 teljesítése felidézheti
 Anglia hadüzenetét. A németekkel
 való szembeforduláshoz Teleki nem kapott
 segítséget. Teleki Pál
 öngyilkosságot követett el. Ennek
 ellenére a kormányzó,
 a kormány Bárdossy László
 vezetésével és a vezérkar a
 Jugoszlávia elleni
 támadásban való
 részvétel mellett döntött.
 Magyarország 1941. április 11-én
 belépett a háborúba. A magyar katonai
 körök a német hadvezetéssel
 egyetértésben
 1941. június 22. után erőteljes
 nyomást gyakoroltak a kormányra a SZU elleni
 háborúba való
 bekapcsolódás érdekében.
 1941. június 26-án
 felségjelzés nélküli
 repülőgépek
 bombázták Kassát. Ezt az
 akciót a katonai vezetés szovjet
 gépeknek
 tulajdonította. Másnap Bárdossy
 bejelentette a parlamentben a háborúba
 lépés
 tényét. A magyar kormánynak a
 szovjetellenes háborúba való
 bekapcsolódását
 befolyásolta a Romániával
 és Szlovákiával Hitler
 támogatásáért
 történő
 versenyfutás. Érdemeket
 kívántak szerezni, így
 akarták német segítséggel
 megvalósítani a bécsi
 döntések
 felülvizsgálatát.

Magyarország
 a „vonakodó
 szövetséges”

Az
 államhatalom szélsőséges
 intézkedéseket hozott a
 háború első
 évében.
 Kiszélesítette a katonai
 bíraskodás
 hatáskörét, tömeges
 eljárásokat folytatott
 a legális munkásszervezetek ellen, így
 akarta megelőzni a háborúellenes
 megmozdulásokat. Bevezette a munkaszolgálatot. A

propaganda ontotta a szovjet-
és kommunistaellenes jelszavakat. A legális
munkásmozgalom tengelyellenes
propagandát folytatott. Az SZDP
politikájának alapvető célja
volt, hogy
megőrizze erőit a faszizmus
vereségét követő
időszakra, a demokratikus
átalakítás
megvalósítására. Az
Országos Ifjúsági Bizottság
1941. október 6-án
az aradi vértanúk napján
háborúellenes tüntetést
szervezett a
Batthyány-örökmécsesnél.
November 1-jén a Kerepesi temetőben Kossuth
és
Táncsics sírját több ezres
tömeg koszorúzta meg. A Népszava 1941.
december 25-i
karácsonyi kiadásában az antifasiszta
harcban érdekelt erők nyíltan,
együtt és
egyszerre szólaltak meg. 1942
márciusában az antifasiszta erőket
összefogó
legális testületet hoztak létre Magyar
Történelmi Emlékbizottság
néven. A
Petőfi szoborhoz március 15-ére
szervezett háborúellenes
tüntetést a rendőrség
szétverte. A hitleri
villámháború kudarca miatt 1941
őszén a frontra küldött
magyar csapatokat igyekeztek visszahozni. Az 1941
júliusában bevetett
Gyorshadtest hazatért, de a Keleti
Megszálló Csoport továbbra is a SZU
területén maradt. London SZU
kérésére ultimátumban
követelte a magyar csapatok
visszavonását. A magyar kormány
elutasító válaszára 1941
december elején beállt
a hadiállapot. Pearl Harbor (dec.7.) után
német-olasz követelésre
Magyarország
kinyilvánította a hadiállapotot az
Egyesült Államokkal. 1942 március
elején
felmentették tisztségéből
Bárdossyt. Az új kormányfő
1942 tavaszán Kállay
Miklós lett. 1942 áprilisában a
frontra küldte a 2. magyar hadsereget.
Támadást
indított a függetlenségi mozgalom ellen.
Katonai behívót kaptak a baloldali
szociáldemokrata párt- és
szakszervezeti vezetők. Letartóztattak
több baloldali
szociáldemokratát. Feloszlott a

Történelmi Emlékbizottság.
Lényegi változást a
magyar kül- és belpolitikában csak a
szövetségesek É-afrikai
partraszállása, a
sztálingrádi fordulat és a 2. magyar
hadsereg katasztrofális doni veresége
hozott.

A
magyar csapatoknak a sztálingrádi
offenzívában a német hadsereg
északi szárnyát
kellett volna fedezniük, rendkívül
kevés löszerrel, hiányos
felszereléssel. A
Don kanyarban kiépített
állásaikat a Vörös Hadsereg
1943 januárjában érte el.
Heves harcokban február elejére
megsemmisült az egész 2. magyar hadsereg. A
voronyezsi katasztrófa után titkos
tárgyalások kezdődtek az
angolszász
hatalmakkal, miközben szövetségesi
kötelezettségeit is teljesítette a
kormány
Németországgal szemben. 1943
szeptemberében előzetes fegyverszüneti
feltételeket fogadtak el. A fegyverszünet akkor
lépett volna életbe, amikor a
Balkánon előrenyomuló
angolszász csapatok elérték volna a
magyar határt. Kállay
nem volt hajlandó fegyverszüneti
tárgyalásokat folytatni a SZU. Komoly
érdeklődés
kísérte az 1943 augusztus végi
balatonszárszói ifjúsági
és
értelmiségi találkozót. A
résztevők egyetértettek abban, hogy a
háborút be
kell fejezni. A találkozó
hozzájárult ahhoz, hogy a
jelenlévők többsége
később
aktívan résztvettek az antifasiszta harcban. A
Kállay-kormány kiugrási
szándékáról a
németek is tudomást szereztek. Hitler az
ország katonai
megszállása mellett döntött.
1944. március 19-én német csapatok
szállták meg
házánkat. Horthy német
követelésre a németbarát
Sztójay Dömét nevezte ki
miniszterelnöknek.

Magyarország
német
megszállása és ennek
következményei

A
Kállay-kormány kiugrási
szándékáról és
tárgyalásairól a német
titkosszolgálat
is tudott. H. tartott egy esetleges balkáni angol-amerikai
partraszállástól és
nem engedhette, hogy Mo. kiválásával
veszélybe kerüljön a délkeleti
front.
Ezért 1944. márc. 19-én
német csapatok szállták meg az
országot. Horthy a
feltétlen németbarát
Sztójay Dömét nevezte ki
miniszterelnöknek.

Az
ország német
irányítás alá
került. A bevonuló német csapatokkal
együtt
megérkezettek a Gestapó emberei, s már
az első napon hozzáfogtak a baloldali,
vagy akár angol
orientációjú politikusok,
újságírók és
gazdag vezetők letartóztatásához.

A
német felsőbb szervek létszáma nem
volt jelentős, a megszálló csapatokat pedig
csak mint fenyegető erőt tartalékkolták. A
megszállási rendszer úgy
működött,
hogy a vele együttműködő magyar
államapparátusra támaszkodott.
Sztójay
kinevezése után az
államgépezet
kiszolgálta a németeket. A
fegyverkezés és a haditermelés
irányítására
német
megbízottakat neveztek ki. Megindult a
zsidóság német
mintájú üldözése.

Május
közepén megkezdődött a
deportálás.

A
németellenes összefogás szervezete, a
Magyar Front 1944 májusában alakult meg.
Tagja volt a Szociáldemokrata Párt, a
Független Kisgazdapárt, a Nemzeti
Parasztpárt, a Békepárt és
a legitimista Kettős Kereszt Szövetség.
Elnökévé
Szakasits Árpádot
választották. Az 1944. nov. 9-én Bp.-n
alakult ellenállási
szervezet a Magyar Nemzeti Felkelés
Felszabadító Bizottságát
árulás
következtében felszámolták.
Vezetői, köztük Bajcsi-Zsilinszky Endrét
és Kiss

János altábornagyot a nyilasok kivégezték. Románia 1944. aug. 23.-i átállásával a szovjet hadsereg a Kárpátokon belül került 25-étől román támadások érték Székelyföldet, 27-én a 2. Ukrán Front átlépte az akkori magyar határt.

Október 15-én a rádióban beolvasták a kormányzó proklamációját a fegyverszünet kéréséről. A vezérkari főnök nevében azonban a harc folytatását elrendelő parancsot olvasták fel a rádióban. A németek megostromolták a Várat, 16-ára virradóra a kormányzó lemondott és miniszterelnökké nevezte ki Szálasi Ferencet. A németek Szálasi és híveit utolsó tartalékként vették számításba. Nem kevés embert korrumpált a zsidó javak birtoklása, amelyek megtartásának feltétele a német győzelem volt. A németek már 1944 szept. végétől módszeresen készültek arra, hogy államcsínnel hatalomra juttassák Szálasi, megakadályozó Magyarország kiválását a háborúból. Okt. 15-e után kezdődött az új hatalmi rendszer kiépítése.

A front az ország egész területén végigvonult. Egy német és két szovjet hadsergcsoport erői feszültek egymásnak. A magyar katonák létszáma 1944 szept.-ben meghaladta az 1,2 milliót.

A megszálló német hadsereg felrobbantotta valamennyi Duna-hidat, az ostrom során elpusztult számos műemlék, megrongálódott a Bp.-i lakások nagytöbbsége. A város ostroma több 10 000 emberéletet követelt. A harcok első számú vesztese a lakosság volt. 1945. ápr. 11-én a front Magyabüksnél elhagyta az ország területét.

A SZU hadsereg csak több hónapos, közel másfél százezer halottat követelő küzdelem után foglalta el és

szabadította fel Mo. 1945. áprilisának
első
felében.

A

SZU hadsereg Mo.-i megjelenése és
tevékenysége hadviselési
szempontból
megszállást jelentett. A szovjet haderő a
fasiszta No. csapatait verte ki, és a
nyilas kormányzatot fosztotta meg a hatalomtól.
Mo. a szovjet hadsereg súlyos
és tömeges atrocitásokat
követett el.